

Tết ở lò Vòng Cung

✿ NGUYỄN HÀ PHAN

50 năm trước mùa Xuân Mậu Thân 1968 trên lộ Vòng Cung đã diễn ra cuộc chiến ác liệt được gọi là “vành đai lửa”. Những ngày Tết năm đó ở lộ Vòng Cung như thế nào? Xin mời bạn đọc xem bài Tết ở lộ Vòng Cung của tác giả Nguyễn Hà Phan, là người trong cuộc của mùa Xuân 1968, đã gửi bài cho Ấn phẩm “Du Xuân Đất 9 Rồng-Xuân Mậu Tuất 2018”.

Với người Việt Nam ta dù ở trong hay ngoài nước; người nghèo hay người có ăn, có để đều có lo nghĩ rất là đặc biệt; đón Tết, nhớ ông bà, nhớ tình làng nghĩa xóm,

nhớ đoàn tụ sum vầy vui vẻ kể cả xóa bỏ mọi hục hặc ngày thường. Đó là Tết - Tôi kể vài chuyện vặt ngày Tết trong lộ Vòng Cung thời kỳ “máu lửa”.

Tết năm 1968, tôi có viết trên báo, trong sách về mùa Xuân năm Mậu Thân, cái Tết thật là đặc biệt đáng nhớ. Hôm nay tôi kể vài chuyện về Tết trong dịp xuân về, ở trong lộ Vòng Cung thời kỳ “máu lửa”. Lòng người với nhau, lòng người với cách mạng.

Điểm nổi bật là lòng dân với Cách mạng, chắc khó quên vùng 6 xã địch ở đây mấy ngàn tên, nguy hiểm nhất là cảnh sát, tình báo, chiêu hồi, nào là Sư đoàn 21, Sư

đoàn 9, có lúc cả Mỹ nhìn đầu cũng là đồn bót, là lính Việt Nam Cộng hòa mà ta (Việt Cộng) vẫn tồn tại, ở với dân (có cả gia đình binh sĩ những gia đình đau khổ con em bị bắt lính phải cầm súng Mỹ nhưng lại là “Súng Mỹ lòng ta”. Tôi nhắc lại để hiểu dân, tin dân, nghe dân mà hướng dẫn dân đi theo con đường cách mạng vì chính nghĩa “Không gì quý hơn độc lập tự do”. Năm 1968, Thành ủy chúng tôi chuẩn bị Tết cho dân, cho cán bộ của Thành, ngày 27 âm lịch toàn bộ cán bộ, Đảng viên mới biết ta sẽ tấn công đúng vào ngày tết mà mấy năm qua hề tết là 2 bên “hư chiến 3 ngày, 5 ngày, 7 ngày”. Thế là cái tết này rất đặc biệt, cơ sở phải chuẩn bị bộ đội về tấn công, ta nắm cho chắc tình hình địch đơn vị nào phải đánh trước, tên ác ôn phải diệt cho được, lo cơm gạo, bánh tét cho bộ đội mang theo mà chiến đấu.

Gói bánh chuẩn bị lương thực cho Cuộc tiến công xuân Mậu Thân 1968. Ảnh: TƯ LIỆU

Di tích Lịch sử - Văn hóa Căn cứ Vườn Mận. Ảnh: QUANG HẢI

Những ngày đó toàn lực của Khu 9 nhất là các Tiểu đoàn, Trung đoàn của Khu phải thần tốc ngày đêm tiến lên Vòng Cung, súng ống, hậu cần, quân y... đi theo cho kịp vào Vòng Cung lúc giao thừa để nổ súng. Ở Căn Thơ, ba Tiểu đoàn của tỉnh, tất cả địa phương quân ở tỉnh, tại thành phố thì Biệt động thành, Đại đội tập trung, du kích dân quân vào hết Vòng Cung và nội thành, ém trong nhà cơ sở ở các phường, móc vũ khí lên trang bị cho chiến sĩ, cơ sở với phương án tấn công thật tỉ mỉ. Cán bộ Thành ủy, số bán hợp pháp, hợp pháp vào nội thành hết chỉ còn 1 số ở lại tại căn cứ Vườn Mận, ở Khoán Châu (Bình Thủy) làm công việc chỉ huy, liên lạc và điều phối mọi lực lượng Khu, tỉnh, thành chờ giờ G.

Vậy là hàng vạn người đã vào Vòng Cung làm sao mà dân không biết. Bà con rất rõ ta đánh mạnh vào lúc giao thừa vậy bà con làm gì đây. Bà con trong Vòng Cung là người yêu nước nhưng rất nhiều, hàng ngàn là gia đình binh sĩ - gia đình đau khổ. Tất tất đều hòa vào trào lưu chuẩn bị đánh địch để đón Tết. Bà con được đoàn thể, mặt trận cơ sở hướng dẫn mỗi người, mọi xóm lo từng việc cụ thể nhất là lo cho bộ đội ăn ở, giúp cho bộ đội tới các vị trí địch ở, biết rõ các tên ác ôn... lo cúng ông bà mà lòng nôn nao chờ nổ súng.

Ý tôi muốn nêu ra lòng dân với Cách mạng, Đảng lãnh đạo mà thiếu dân không thể làm nổi như ăn ở hậu cần mới vào sao lo nổi, chờ vũ khí vào phải qua đồn địch không dân

làm sao chờ; đánh nhau là có thương vong, quân y tiền phương của anh Tư Minh, và quân Khu nếu không có dân làm sao lo nổi, dẫn dắt hàng trăm đơn vị ta có trinh sát nhưng không dân làm sao biết mọi ngõ ngách trong 06 xã Vòng Cung, đặc biệt có một chuyên Thành ủy chuẩn bị cho Tiểu đoàn 307 của Khu kết hợp 3 nội tuyến trong đại đội bảo an 629 ta sẽ diệt sân bay Lộ tẻ mà ở đây thiết giáp, xe tăng, máy bay địch tập trung mà ta phải dứt điểm, công lao của dân giúp bộ đội và Ban binh vận Thành phố làm sao kể hết. Bao nhiêu việc dồn dập kể trên của cả vạn người ở trong 06 xã với 03 ngày chuẩn bị mà địch bất ngờ thật là giỏi, công đều phải nói dân. Đến khi biệt động thành phố diệt cảnh sát dã chiến ở Đầu Sáu để Tiểu đoàn Tây Đô vào triển khai lên đường Hùng Vương và đường Tự Đức (Lý Tự Trọng ngày nay) thì địch hết sức bàng hoàng và dân Thị xã xôn xao mới biết ta đánh lớn để kế tiếp cho Trung 6 Pháo binh, Tiểu đoàn 307, 303, 309, của Khu đồn về tiến vào Thành phố Cần Thơ vào Tết 1968. Bên kia Bình Minh (Vĩnh Long) phối hợp cho Trung đoàn 1 đánh bên kia Cầu Bắc, pháo vào 2 sân bay Trà Nóc, Lộ Tẻ tiếp ứng Thành phố Cần Thơ.

Còn chuyện Tết của bà con thì vẫn là nhộn nhịp. Lo cho Cách mạng còn lại (nhất là các chị) thì dọn dẹp nhà cửa, bánh mứt, gà vịt, rau quả đủ đầy để đón Tết. Các chị còn tính bao nhiêu ở nhà dùng, bao nhiêu đón bộ đội. Văn công về ăn Tết; còn các chị

lại lo xuống, ghe, võ lãi, cái nào chiến trường lấy đi, cái nào ở nhà thăm con cháu hoặc mang quà đi cho con em thoát ly ở trong vòng kháng chiến. Các cháu trẻ con áo mới đang hoàng không khác các lần Tết khác...

Niềm vui nhộn nhịp của bà con trong lộ Vòng Cung các lần Tết như nói trên, còn chuẩn bị bà con Sài Gòn, các tỉnh về xum họp và không quên lên võ lãi, tặc rần, ghe xuống vào vùng giải phóng cho quà con em đi kháng chiến. Có hôm cán bộ ta ăn Tết với bà con, trong nhà có con em là sĩ quan, lính VNCH cũng về ăn Tết vui vẻ trong các ngày ngưng bắn. Có một lần anh Mười Quang, Bí thư Tỉnh ủy Cần Thơ vào Vòng Cung thăm biệt động và chúng tôi, anh lỡ bị vướng lựu đạn gài, bị thương, biệt động và Văn công công và chở anh Mười về Nhơn Nghĩa trị bệnh. Tôi nhớ hoài em Phước đoàn Văn công, con anh Tần ở Trường Long năm nào Phước cũng xin tôi chục viên đạn Cachbin, tôi cho cả bọc Phước mừng lắm và sau đó Phước hy sinh trên đường công tác. Có một lần Tết sau giải phóng anh Đình Phong tuyên huấn R, nhà báo còn nhắc tôi trên điện thoại "6 Phan ơi Tết là nhớ thằng Phước và nhớ 6 Phan dặt tôi thăm bà con ở lộ Vòng Cung, tôi mới hiểu vì sao các anh tồn tại khi phần lớn gia đình binh sĩ cũng hết lòng với chúng ta".

Dân Vòng Cung tốt với Cách mạng là thế đó. Bom đạn ở đây sau Tết là kinh khủng mà ta vẫn vượt qua. ❖

